

Előfizetési díj:

Egész évre helyben 5 frt.
Félévre 5 „
Postai küldéssel 6 „
Egyes példány — 15 kr.

Hirdetések jutányos árért kőzöltetnek, külön mindannyiszor 50 kr. helyegülj fizetnek.

Debrecenben:

A Tudakozóintézet és az „Értesítő” kiadó hivatala létezik Cegléd - Burgundia útszán, a 52-dik számú házban.

Nagy-Váradon:

Előfizetések és hirdetések felvételnek
Kemény Miklós
Tudakozóintézetében.

DEBRECEN NAGY-VÁRADI ÉRTESSÍTŐ

BIHAR-SZABOLCSMEGYEI HIRDETŐ.

Kereskedelmi, ipar, gazdaság és különféle tartalommal.

Köszönet és felkérés!

Mély köszönetet nyilvánítva tisztelt pártfogóimnak a hozzám mutatott becses megemlékezésért, ezenel fölkerem a tisztelt közönség pártfogását is azon megjegyzéssel, hogy nálam csak egy mint néhai megboldogult atyámnál, vidékre mint helybe tűzfeccsen-dezők, szivattyuk, szökőkutak, mindennemű rézöntvények, esztergályos művek megrendelés útján a legilendőbb áron jótállás mellett készítettnek és javítatnak, erre nézve szakértő egyénekkel ellátva lévén, ajánlom gyors, pontos és kielégítő szolgálatomat.

Füvesi József.

Lakásom Cegléd-utza 2565. szám.

Eladó Lucernás föld.

A Ceglédutszai Temető mellett északról **1200** □ öles *Lucernás föld* eladó. — Értekezhetni iránta péterfia utsza 979. számú ház tulajdonossal.

Eladó tanya, ház és szőlő.

A Macsi-pusztán 8½ nyilas tanyaföld gazdasági épületekkel; —

Továbbá: a Sexta-kertben 3 nyilas szőlő, pajtával és szüretelő edényekkel; —

Nemkülönben: a Péterfia-utszában 854 és 855 szám alatti két ház — mind különkülön örökáron szabadkézből eladó. —

Értekezhetni irántuk Imhof Sándor fűszerkereskedésében Péterfia-utszán és Glósz József üvegszénél a piacon.

(D. 200. 1—3)

Birkák árverése.

4598. P. /1863. Bihar megye polg. Törvényseke részéről közönségesse tétetik, miszerint Nagyvárad Brüll Lipótnak Szakali birtokos Sztachó Gyula ur ellen 990 airt és járuléka iránt megittelt követelésének fe-dezésére utóbbitól bíróság le-foglalt s pártját 8 frtkora össze-sen 1600 frtra becsült 400 darab

birkák, Szakállközségében folyó 1863. év augusztus 27-kén d. e. 9 óraker, készpénz fizetés fel-tétele mellett, a környülmé-nyekhez képest áron alól is bi-rói árverésen el fognak adatni, melyre a venni szándékozók meghivatnak. Kelt Nagyváradon Bihar megyének 1863. év jul. hó 31-kén tartott polg. törv. széki üléséből.

Keszthely Ödön, aljegyző.

(D. 195. 1—2)

Haszonbéri árverés.

18,786. A Püspök-Ladányi vallás-alapítványi uradalom részéről folyó évi augusztus 21-dik napján reggeli 9 óraker a helybeli tisztartói hivatal irodájá-jában tartandó nyilvános árverés útján következő bir-tokrészek felsőbb helyben hagyás fentartása mellett haszonbérbe fognak adatni, melyre az illető bérleni kívánók kellő bánatpénzzel ellátva meghivatnak:

1-ször: Németsziget nevezeti Pusztabirtok mintegy 51 hold szántó s 71⁶⁴⁹/₁₂₀₀ holdréttel és

2-ször: Göre nevezeti pusztabirtok 241 hold szántófölddel.

És pedig ezen két birtok egyesítve a rajta lévő épületeken szőlő és gyümölcsfa ültetvények nélkül.

A kikiáltási ár ezen haszonbérletre tészen 753 frt 19 krt a bánatpénz 76 frtkot.

A haszonbérlet ideje folyó évi september 1-ső napjától számítandó egy évre alapittatik meg.

Írásbeli ajánlatok 50 kros helyeggel ellátva, bánatpénzzel vagy az ennek valamely cs. k. pénztárnál tanusító nyugtaltványnyal felszerelve a debreceni cs. k. kerületi pénzügyigazgatóságnál az árverést megelőző napnak reggeli 10 óráig, a Püspök-Ladányi hivatalnál pedig hol az árverési feltételek bármikor megtekinthetők, az árverés kezdetéig elfogadtatnak.

Ezeknek azonban azon nyilatkozatot tartalmaznia kell, hogy az ajánlattevő az árverési feltételeket egész terjedelmében ismerik s azoknak magát jogszerűleg aláveti.

Cs. k. Pénzügy kerületi igazgatóság Debrecenben augusztus 8-kán 1863.

(D. 197. 1.)

Fekvő birtok haszonbérbe adása.

Sz. kir. Debrecen város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Tiszával határos ohati pusztá, mely 1600 □ ölével számítva 8326¹/₃ holdat tészen, a rajta lévő alkalmas gazdasági épületekkel egyetemben, 1864. september 29-től számítandó 12 évre, akár egészben, akár két körülbelől egyforma tagban, folyó 1863-dik évi october 1-ső napján, Debrecenben a nagy tanácssteremben reggeli 10 óraker tartandó nyilvános árverésen, haszonbérbe fog adatni. —

Az árverési feltételek a városi számvévi hivatalnál addig is megtekinthetők.

10%-tól bánatpénzzel ellátott lepecsételt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Kelt Debrecenben az 1863. julius 30-kán tartott tanács-ülésből.

(D. 185. 3—6)

A városi Tanács.

Hasonbérbeadás.

7174. Sz. kir. Debreczen város Tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó 1600 □ ölével számítottva 562 $\frac{1}{2}$ holdat tevő ugynevezett Mátiai kaszáló, melyért legközelebb 2643 arft évbér fizetendő; ugyazint az 1600 □ ölével számítva 388 holdat tevő Szikigyakori kaszálóföldek az azokhoz kapcsolt Csukás csapásokkal, a csapásokban ételadás és italmérési joggal s a csapásokhoz tartozó kaszáló és legelőföldekkel együtt, melyekért jelenleg 1691 arft évbér fizetetik; végre a néhai Jó József által birt 1200 □ ölével számítva 480 holdat tevő Szovathi 4-dik tagföld, melynek évi bére jelenleg 2904 arft, a folyó évi novemberből 1-ső napjától számítandó 3 egymásután következő esztendőre folyó augusztus 24-kén a városához nagytanácsteremében a délelőtti órákban tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni. —

Az előleges feltételek a városgazdai hivatalszobában addig is bárki által megtekinthetők leendének. Bántapenzúli a kikültási ár 10%-ja kivántatik. Kelt Debreczenben 1863. augusztus 10.

Minden torábbi ajánlat mellőztetve a már most a nagyszerű londoni világgiallításban mint a szépítő szereknél egyedüli,

tisztelettel megemlített külön

Cs. kir. szabadalm. közkedvelt

ANATHERIN SZAJVIZ

POPP G. J. gyakorlott fogorvos Bécsben, belváros Tuchlauben 557. szám alatt.

(Ára 1 frt 10 kr o. c.)

E tíz év óta használatban levő szájviz, mely a legjellegesebb erősítő szerek találatot fogakra s mint toltette tárgy, előkelő uraságok és a nagyérdemű közönség által használatba vétetett; különösen pedig szakértő legjellegesebb orvosok által számtalan bizonyítványul igazoltatván, minden további dicséretesétől szájvizemnek fel vagyok mentve.

E szájviz a következő uraknál egyenlő áron kapható: Debreczenben: Borsos, Güllt urak gyógyszerüzarában, és Csanak József fűszerkereskedésében. Nagyváradon: Huzeella A. Janky Antal uraknál. Nagy-Bányán: Papp gyógyszerüzarában. Nyíregyházán: Reich és Paulovics uraknál. Szathmáron: Weisz János. Seigetelen: Hoffman és Rath uraknál. Munkácsán: K. Tóth. Tokajon: Kröczey gyógyszerüzarában. Gyöngyösön: Koczianovich. Egerben: Veszely gyógyszerüzarában. Miskolcon: Szabó gyógyszerüzarában. Spuller. Szolnokon: Schefftsik gyógyszerüzarában. Sainyér-Váralján: Gerber gyógyszerüzarában. Bősörményben: Lányi Márton. Péterváradon: Onodi Antal gyógyszerüzarában.

Fogzománc, odvas fogak zománcolása. (Ára 2 frt 10 kr.) Cs. kir. szabadalm. Anatherin-fogpép. (Ára 1 frt 22 kr.)

Növény-fogpor. (Ára 63 kr.)

(D. 314. 19*—19)

Eladó

hegyi szőlő.

A diószegi hegy cseresznyeshát nevű részén 150 kapás szőlő, alatta levő 25 hold kaszálóval, 40 öles hosszú kőpincével, 3 szoba, konyha s kamarából álló pajtával, 16 lórávaló istállóval — nagy borszinnel s minden hozzávaló szüretelő edényekkel együtt, egészen vagy részenként szabadkézből eladó. — Értekezhetni Kuthy István ügyvéddel, Hagymatér 18-dik sz. vagy Szakolyban lakó tulajdonos Gulácsi Károly urral. — (D. 199. 1—3)

Bérlakás

és eladó házak.

Nagyvárad-Olasziban a főútszán levő 308. számú háznál 1 ből, 1 szobával, konyhával, pincével Szt.-Mihály naptól kezdve bérbé kiadandó.

Továbbá Sz. János-utzában a 346-dik számú ház, melyben 3 pompás festett szoba, konyha, kamra, pince, örökáron eladó. —

Ugyancsak Sz.-János-utzában a 343-dik számú ház, 5 pompás festett szobával, konyhával, kamrával, pincével, — az udvarban — külön két szobával, konyhával, kamrával, két faszinnel, kerttel, szabadkézből eladandó: értekezhetni mind-ezek felől a fentirt 343. számú háznál a tulajdonossal.

(V. 21. 1—2)

Eladó ház.

Debreczenben, Nyomató-utzában 773-dik számú — jó karban lévő ház, örökáron szabadkézből eladó. Értekezhetni levél által postailag Nadányi Károlynak címezve. Utolsó posta Berettyó-Ujfalu — Pusztakovácsiban.

(D. 196. 1—3)

Bírói árverés.

998. VB./1863. Szentkúti István és neje Papp Annától bírói végrehajtás útján a Bor-

sai Sándor ur részére, részint azoknak fényírdájában, részint Péterfia-utszán 1401-dik szám alatti lakhelyökön lefoglalt és megbecsült házeszközök, bútor darabjaik, folyó évi augusztus 18-dik napján d. e. 9 órától kezdve folytatva tartandó közönséges árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett a legelőbbit igérőknek el fognak adni, a városi bíróságunk 998/1863. VB. számú végzése folytán.

Kelt sz. kir. Debreczen város városi bíróságának 1863. aug. 6-kán tartott üléséből.

Kiss Imre, főjegyző.

(D. 198. 1.)

Vegyes hírek és újdonságok.

— Hazánk egy harmada szükségben szenved a szárazság okozta terméketlenség miatt; míg másik harmada már is inséggel küzd, melynek egy része talán közelebb áll immár az éhhaláshoz, mint az élethez. Hol az Isten áldást adott, ott pusztító elemek; jég s tűz tevék semmivé az utolsót is. Könyörtületért kiáltanak hozzánk az éhezők, szerencsétlen honfi embertársaink. Már most is? Hiszen épen ez időpont az, midőn a legszegényebb sorsu is össze szokta gyűjteni élelmiszereit, hiszen ezen időpont az, melyet oly vágyva vár a legszegényebb is, hogy ha egész éven által nem is, de most nehányzor jól lakhasson. Mit adjon el most, min, mit vegyen most? Hol van még a zordon tél, hol van a jövő aratáshoz még egy hosszú év? — A nyomor és inség sietve zörget a segílyt nyújthatni erővel bírók ajtán; segítségünk meg nem késő, adjunk meg kérnek s ne várjuk, hogy követeljenek. Mód van elég, csak akarjunk, csak szívünk legyen.

Egy cikk jelent meg a „Bihar” f. évi 63-dik számában „őszinteszó” cim alatt és egy másik ugyanazon újságlap 64-dik számában „még egy őszinteszó” cim alatt, mindkettő Kempelen Győzőtől. Sokkal terjedelmesebb az egész, hogy sem lapunk tért adhatna annak közlésére, mind megalapított arany szavakból áll az s véteken tartanánk egyetlen betűskét is elhagyni belőlle; azért is figyelmébe ajánljuk azt a haza összes olvasó közönségének. Egy tükröt lát abban maga előtt mindenki, a jó úgy mint a rossz, a pazar mint a fosvány; a szép mint a rút, a nemes mint a nemtelen. Ne réteggjen vissza azért senki, bátran tekinthet annak élesen tüntető lapjára, még az is, ki félni szokta az igazat, meg fogja ismerni benne a kémlelő önmagát, ha addig nem ismerté is. A nemes és szép lélek, még szebb s nemesb buzgalomra gerjed, mig ennek ellenkezője kezét szívére téve megtalálja az ösvényt széppé és nemesse lenni. A lélek nemességkoronája az életnek és legbiztosabban vezetőt út a menny kapujához.

— A helybeli zenede több műkedvelők közreműködésével f. hó 9-kén rendezett hangverseny, főleg a nemes célt tekintve épen nem felelt meg várakozásunknak. mennyiben a néhány páholy kivételével a színházat csaknem üresnek lehet mondani. Csudálatos, hogy inséggben szenvedő embertársaink s testvéreink nyomora oly kevéssé hatja meg szívünket.

— Multi számunkban említették, hogy a helybeli tanulóifjúság közül néhányan az iskolai szünidő alatt az inséggben szenvedők fölségelésére szimmuladásokat rendeznek; az els f. hó 8-kán még is történt, részvételűség szűlte 8 frt összegű, nem jövedelem — de brutto bevétellel. Ebből úry látszik, hogy többeket nem pusztán az idővös cél ösztönöz valamire, ha más érdek is nem köti ahoz. Ohajtnak, hogy azon szerény, de nemes célért küzdőkörben jelenjenek meg olyanok is, kik áldozatkészségei-

ket már nemcsak egy üdvös cél fölkarolásával bizonyították.

— Szerdán 12-kén „Vén bakkantos-t” adtak meglehetős számu közönség előtt — mely is vasárnap 16-kán közkívánatra ismételtetik. Szabó Károly (Fráter) Balog Károly (Laci) jól adják szerepeiket. A nők kielégítőleg. A többiek is meglehetősen. Ohajlandó, hogy pártoltassanak.

— Minden jóállás nélkül csupán hallomás után írjuk, hogy a helybeli állandó színiügyletnek szándéka lenne a péterfai-színházban az inségsben szenvedők némi fölségelésére néhány műkedvelői előadást rendezni, még pedig városunk legelőkelőbb osztályának közreműködésével. A cél igen szép és nemes, nem is várhatunk mást a minden szépre és jóra törekvő egylettől, kísérje annyi áldás, mennyi örömkönyecsepp fog hullani érte a szenvedők szemébe.

— Simonyi Jöhír fényírdász a Szentkúti fényírdáját — mely t. Farkas Ferenc ur házában létezik átvette, azt újabb s célszerűbb építkezéssel rendezvén, közelebb meg fogja nyitni és a t. c. közönség teljes megelegedést megnyerni ohajtván, előre is becses figyelmökhöz s pártfogásukba ajánlja magát.

— Folyó hó 12-kén a n. m. Helytartótanácshoz hivatalos uton felküldött jelentés folytán Debrecen városában július 14-től, mint a keleti marhavész kiütése napjától 220 db megbetegedett marha közül meggyógyult 151 db, megdöglött 33, agyonlötölött 3, és beteg maradt 33 db. A marhavészt illetőleg azonban naponta jobb fordulatot látszik venni, mely leginkább a marhák jelen kevés vértüésze és soványágának tulajdoníthatik.

— A városi t. Tanács f. hó 8-kán tartott tanácsüléséből 7163 sz. a kelt következő hűdést tett közhírré: A mészárosok részéről panasz tétetvén az iránt, hogy a városi lakosok között a szarvasmarhák, borjúk és juhok vágása, s azok husainak saját házaiknál elémérése vagy darabonkénti eladása a nélkül, hogy a levágott és elmért marhák, borjúk és juhok egészségügyi tekintetben orvosiilag megvizsgáltatának, s azok után az illetékes fogyasztásiadó a helybeli mészároséchnek megfizettetnek, immár annyira elterjedt, hogy e miatt a mészárosok által naponta alig 3, 4, legfelébb 5 db levágott marhabúsának sem akad vásárlója, minek folytán a fogyasztásiadó, mint vagyonbiztonsági és közegészségi tekintetből nem tűrhető visszaélésnak megszüntetése végett újabban figyelmezteti a lakosságot, miszerint senkinek 25 áfrítóll 100 forintig terjedő, s ezenfelül a fogyasztásiadónak háromszoros megfizetése, vagyontalanság esetében pedig fogság büntetés terhe alatt marhát, juhot és borjut elémrés végett vágni egyáltalában nem szabad és meg nem engedtetik.

— A „Hortobágy” mint legközelebbi számában írja, arról van értesülve, hogy a katonai adóexocetio városunkban meg van szüntetve. Mi pedig egész bizonyossággal állítjuk, hogy ugyanazon vasárnap délutánján, melyen az említett lap megjelent, városunkban, még pedig Kis-Csapó-utszán folyamatban volt.

— Szükségből támadó merényletekről már is hallunk. Közelebről az Arad mellett mokrai malombeli molnár segédével együtt, éjnek idején több éhes ember megrohanván megkötözték s készen állott 12 kocsijukat gabnává megrakva tovább állottak. Egy kovaszinci lakos pedig néhány szákbuzát vívén a marosi malomba, örés végett, visszatérő útjában több gyalog ember által megtámadtván, ezek mindenike egy-egy zsákliszlet vállára veti s a bámuló tulajdonost üres szekérrel tovább menni engedték.

— A debreceni zenészek Szent Pétervárott közletszében részesültek. Balázs Kálmán zenekarának első előadásán 8000 embernél több jelen s mindjárt ez alkalommal a társulat több kedvező meghívást kapott.

— M. Berényben az előjáróság a közös inség folytán, minden zenét és táncot tiltott.

— A Nagyváradon élelemmel és munkával el látandó napszamosok száma (az egész megyéből) csaknem 10,000.

— Az „Esztergami ujság” fentartásához több részvényes ajánkozván, a lap ismét megjelent. Kívánnuk

hozza jobb szerencsét: de a mely esőnek egyszer már poeójába jutott nehezen szokik soká.

— A miskolci országos vásáron, mely e hó 25-kén kezdődik, minthogy a megye több pontján kiütött a marhavész, marhavásár nem fog tartatni.

— Az Ungmezei gazdasági egyesület az ottani műkedvelőtársulat és többek közreműködésével, — az alföldi szűkölködők segélyezésére három műkedvelőelőadást rendez.

Különfélék.

— Éhhalál. Egy francia költő, XV. Lajos uralkodása alatt, kinek művei oly keveset jövedelmeztek, hogy végre is alig volt már képes nevének s gyermekének kenyeret nyújtani s mert azon korban hivatali vagy más alkalmazást csak olyanok nyerhettek, kik azt vagy jól megfizették vagy hatalmas pártfogások által segítették hozzá, a költő pedig szegény s a nagyok kegyecért csúszni szokása nem volt, az inségtől megszabadulni a halált választotta. Neje, férje balsorsában oszlozva, szinte meggyőltte az életet, elhatározta vele halni. De miként hagyják vissza egyetlen öt éves kis fiacskájukat — ennek színte velek kellett halni. Céljuk kivételéhez a legborzasztóbb halálnemet választák — az éhhalált. Egy egészen elkülönözött nyomoru földészobában lakván, biztosan végre hajthaták számúdukat: becsukák tehát ajtójukat s bojtóllni kezdenek. Kis fiok többször sirva nyújtá ki kenyerért kezecskéit, de hasztalan, mindig találtak módot megnyugtására. — A költő egyik mindnapos barátja hiában keresé otthon a szerencsétlent soha nem találta, eleinte úgy vélte, hogy talán kiköltözének, de a ház ura ellenkezőt bizonyítván, nyugtalankodni kezdett. Egy nap több ízben megjelent, de barátja lakának ajtaját mindannyiszor zárva találta. Harmadnap ismét eljött és sokáig erősen zörgetett, eközben halk gyermekirás ütötte meg fülét. Betöréte a szoba ajtaját s — rémület és borzalomtól mereven állá meg a küszöbön. Barátja, ennek neje s gyermeke halványan életjel nélkül, szóllni képtelen feküdtek az ágyon. A gyermek középett fekvék, a férj és nő átölelve tarták egymást. A gyermek epedten nyújtá szabadítója elé kis kezét, s első szava kenyeré vala. Már három napja nem evett semmit. Férj és nő bódító álomban fekvének s nem hallák már, hogy ajtójuk feltöreték, nem érzék szabadítójuk ölelését. Elsőtétült zemeik gyermekökön függött s könnyőrfogta szívök, tekintetökben tüközött. E világ minden nyomorain magokat tulenni véllök, egyszerre fölriasztatának merevségökből; érzés nélkül engedének magokkal mindent tenni, de nem mozdulának. Végre, barátjuk kiszakítá ölükből a gyermeket s ezáltal fölkölté az atya s anyaiszeretet utolsó szikráját. A gyermeknek enni adtak; egyik kezében kenyerét tartá, másikával hol anyját hol atyját rágogató, csak kiáltásai ébreszték föl merev álmökből. — Barátjuk erősítő szreket hozott s ujra visszahozta öket az életre. — Ez eset nagy figyelmet gerjeszte Párisban, az udvarnál is beszéltek rólla. Csupán egy nemeslékü udvarnok bátorokdek segélyt keresni a szerencsétlenek számára. A király kéjhölgye Pompadour elé terjeszté e nyomoru család életrajzát, mely nem csekélylyé hatá meg a nőt, pénzajándékot küldé a költőnek s hivatalt eszközölt számára, melyből aztán szükségét nem szenvedve élhetett.

— Az alamizsna becse. Egy gazdag férfi, ki szűkölködő embertársai nyomorainak enyhítésével nem sokat fáradozott, álomban egyszer az Isten ítélőszéke előtt látta magát, hol tettei az igazságmérlegén egyensúlyoztatnak. De életén keresztül elkövetett bűnei megtöltték a mérleg egyik serpenyőjét s ez mélyen silyedt alá, míg az, mely jó cselekedeteit magában foglaltá, könnyű terhe alatt hirtelen a magasba emelkedett. A bűnös már reszketve érzé a kárhozát ijjedelmét . . . midőn védangyala, kezében egy kenyérral megjelent, azon kenyérral, melyet egykor egy éhező koldusnak ajándékozott és az a jó tetteknek szánt serpenyőbe fekteté — mily különös, azonnal egyenlő magasan lebegett mindakét serpenyő. „Jgyekkez több ily kenyeret gyűjteni!” szóllott a védangyal, „hogy

